

Onderzoeken of toch maar niet?

Wie aan een groep belastingadviseurs vraagt welke stukken zij voor het indienen van een aangifte in het dossier willen hebben, krijgt daarop steevast allerlei verschillende antwoorden. Wat is wijsheid?

De één wil ten behoeve van de beoordeling van de bijtelling een rittenregistratie in zijn dossier hebben en controleert die ook nog steekproefsgewijs, terwijl de ander genoeg neemt met een mailtje van de klant dat die rittenregistratie er is. Ook is een veelgehoord antwoord dat men hem liever niet ontvangt omdat ze de rittenregistratie in dat geval ook zouden moeten controleren. Hetzelfde geldt voor dieetkosten, studiekosten, leningen en ga zo maar door. Waar de één alle onderliggende documentatie zelf wil zien en controleren, koerst de ander (blind) op de mededeling dat die stukken er zijn.

Dat adviseurs hier verschillend over denken is wellicht ook niet zo vreemd. Nergens in de wet (of regelgeving) is opgenomen welke informatie men moet hebben om een aangifte in te dienen. Het Reglement Beroepsuitoefening schrijft het volgende voor: "Zolang in redelijkheid aanwezig van het tegendeel ontbreken, mag een lid afgaan op de juistheid en volledigheid van de gegevens die de klant heeft verstrekt. Indien die gegevens hiertoe aanleiding geven, stelt een lid een nader onderzoek in."¹ In de toelichting bij deze passage staat zelfs dat een lid zal moeten afgaan op de juistheid en volledigheid van de gegevens van de klant.

In een aantal strafzaken hebben feitenrechters zich uitgelaten over de reikwijdte van de onderzoeksplicht. In die zaken gaat het meestal om het opvoeren van dieet- en zorgkosten. In een uitspraak van 22 juni 2023² overwoog Rechtbank Amsterdam het volgende over de onderzoeksplicht: "Over de reikwijdte van deze onderzoeksplicht kan worden getwist, maar de rechtbank is van oordeel dat deze in ieder geval

inhoudt dat verdacht niet zomaar op een enkele opmerking van een klant af mag gaan, zonder onderzoek te doen of in ieder geval door te vragen naar de feiten en omstandigheden die van belang zijn om te beoordelen of een bepaalde aftrekpost mag worden opgevoerd. Bij twijfelgevallen had het op de weg van verdachte gelegen nadere informatie in te winnen of bewijsstukken op de te vragen ter onderbouwing van een kostenpost, en, bij gebreken van bewijsstukken, de betrokken aftrekpost niet in de aangifte op te nemen."

Diezelfde Rechtbank ging in een uitspraak van 26 juni 2018³ nog een stapje verder toen werd geoordeeld dat "die onderzoeksplicht bij voorkeur inhoudt dat verdachte alle bewijsstukken op juistheid controleert". Daarnaast werd overwogen dat er wel 'enig bewijsstuk moet zijn' en dat anders moet worden geoordeeld dat de verdachte 'zijn professionele zorgplicht heeft geschonden'.

Deze overwegingen van strafrechters, en de daarin veronderstelde ruime onderzoeksplicht, zijn zorgwekkend en het is zeer de vraag of deze voldoende blijken geven van de aangifteprocessen in een adviespraktijk. Het controleren van de onderliggende stukken zal voor veel kantoren in de weg staan aan het rendabel voeren van een aangiftepraktijk. Deze overwegingen van strafrechtelijke feitenrechters sluiten ook niet aan bij de heersende leer van de (fiscale kamer van de) Hoge Raad. In 2013 oordeelde de Hoge Raad immers dat "de omstandigheid dat de adviseur heeft nagelaten nadere informatie en bescheiden op te vragen en zich in de toepasselijke wettelijke bepalingen te verdiepen, ook indien die adviseur dit wel behoorde te doen, nog niet de

*voor voorwaardelijk opzet vereiste bewuste aanvaarding van de aanmerkelijke kans meebrengt dat van belanghebbende te weinig belasting zou worden geheven."*⁴

Alhoewel de strafkamer van de Hoge Raad zich nog niet over deze uitspraken van feitenrechters heeft uitgelaten, is voorzichtigheid geboden. Wie geen of onvoldoende onderzoek doet, hoeft momenteel niet op veel coullance van de strafrechtelijke feitenrechter te rekenen.

1 Artikel 7 lid 2 Reglement Beroepsuitoefening Register Belastingadviseurs.

2 Rechtbank Amsterdam 22 juni 2023, ECLI:NL:RBAMS:2023:3880.

3 Rechtbank Amsterdam 26 juni 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:5532.

4 Hoge Raad 31 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY7673, BNB 2013/192.

Door **mr. Annabel B. Visser**
De Bont Advocaten